

10. അണു-ആയുധങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി

1981 നവംബർ 22-ലെ കങ്കമം വാരികയിൽ 'ചക്ഷു:ശ്രവണഗളസ്ഥമാം ദർശനം' എന്ന ലേഖനത്തിൽ ഞാൻ ഇങ്ങനെ എഴുതിയിരുന്നു:

'വാളെടുത്തവൻ വാളാൽ നശിക്കും. ആയുധം കൂട്ടിവെച്ചവർ പ്രഥമ സൗകര്യത്തിൽ അത് ഉപയോഗിക്കാൻ മടിക്കുകയില്ല. സ്വയംകൃതമായ അണുപായുധ ഭീഷണി ഇന്ന് മനുഷ്യവർഗത്തെ ഒരു ശാപംപോലെ ബാധിച്ചിരിക്കുന്നു. 'ചക്ഷു:ശ്രവണഗളസ്ഥമാം ദർശനം'ത്തോടു ലോകത്തെ എഴുത്തച്ഛൻ ഉപമിക്കുകയുണ്ടായി. മനുഷ്യവർഗമാകുന്ന ദർശനത്തെ (തവളയെ) ഇന്ന് യഥാർത്ഥത്തിൽ ഒരു ചക്ഷു:ശ്രവണൻ (സർപ്പം) വിഴുങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അമേരിക്കയുടെയും റഷ്യയുടെയും അണുപായുധ ശേഖരമത്രേ ആ ചക്ഷു:ശ്രവണൻ. അതിന്റെ തൊണ്ടയിൽനിന്നു പുറത്തു വരുവാൻ ഈ തവളയ്ക്ക് ഇനി യോഗ്യമുണ്ടാകുമോ?'

'ഉണ്ടാകും' എന്ന് ഉറപ്പിച്ചു പറയാനായിട്ടില്ലെങ്കിലും, ആ വരികൾ എഴുതിയ സമയത്തു് ഉണ്ടായിരുന്നത്ര നിരാശത, ഈ വിഷയത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, ഇന്നില്ല. അണു-ആയുധങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി കൂടിയായലോചിക്കുവാൻ അമേരിക്കൻ പ്രസിഡണ്ട് റെയ്ഗൻ. സോവിയറ്റ് പ്രസിഡണ്ട് ബ്രഷ്നെവ്. സന്നദ്ധത പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. തുരങ്കത്തിൽ നിന്ന് മനുഷ്യവർഗം പുറത്തു കടന്നുകഴിഞ്ഞിട്ടില്ല; എങ്കിലും തുരങ്കത്തിന്റെ അങ്ങേ അറ്റത്തു വെളിച്ചത്തിന്റെ അസ്സപ്പുരേഖകൾ, ഒരുപക്ഷേ, കണ്ടുതുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്.

ഈ പരിണാമം ആകസ്മികമല്ല. യൂറോപ്പിൽ, റഷ്യയ്ക്കു ചുറ്റുമായി, അണു-ആയുധങ്ങൾ ഘടിപ്പിച്ച റോക്കറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നീക്കത്തിനെതിരായി ഇക്കഴിഞ്ഞ മാസങ്ങളിൽ വ്യാപകങ്ങളായ ജനകീയ പ്രക്ഷോഭങ്ങൾ യൂറോപ്പിൽ മുഴുവനും നടക്കുകയുണ്ടായി. ജപ്പാനിലെ ഹിറോഷിമയാണല്ലോ ആദ്യമായി അണുബോംബിലെറിഞ്ഞുപോയ നഗരം. ഒരു 'യൂറോഷിമ', യൂറോപ്പു മുഴുവൻ അണുബോംബാക്രമണത്തിൽ കരിഞ്ഞുപോവുന്നതു്, കാണാൻ തങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ലെന്ന് യൂറോപ്പിലെ സാധാരണ ജനങ്ങൾ സംശയലേശമെന്നേ വ്യക്തമാക്കി. അതിനാൽ, റഷ്യൻ പട്ടണങ്ങളിലേക്കു ചൂണ്ടുന്ന അണു-ആയുധങ്ങൾ ഘടിപ്പിച്ച റോക്കറ്റുകൾ ജർമ്മനിയിലോ ഫ്രാൻസിലോ ബൽജിയത്തിലോ ഒക്കെ സ്ഥാപിക്കാൻ അതാതു രാജ്യത്തെ സർക്കാരുകളും അമേരിക്കയും ആഗ്രഹിച്ചാലും, അതാത്മീകത്തെ ജനങ്ങൾ അതിനു സമ്മതിക്കുകയില്ലെന്ന് സ്പഷ്ടമായി കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. റഷ്യയുടെയും അമേരിക്കയുടെയും യുദ്ധയന്ത്രങ്ങൾക്കടിയിൽപ്പെട്ടു് അരഞ്ഞുപോവാൻ യൂറോപ്പിലെ സാധാരണ ജനങ്ങൾ തയ്യാറല്ല. അമേരിക്കയുടെ അഭിലാഷങ്ങൾക്കു്, അങ്ങനെ വൻ തോതിൽ തിരിച്ചടി യൂറോപ്പിൽ ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു.

തങ്ങൾ ആദ്യമായി അണു-ആയുധങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുകയില്ലെന്ന് റഷ്യൻ അധികൃതർ പലകുറി പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ, അണു-ആയുധങ്ങൾ ആദ്യമായി പ്രയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള അധികാരം (ഫസ്റ്റ് സ്ട്രൈക്ക്) തങ്ങൾക്കുണ്ടെന്നതാണ് ഇപ്പോഴും അമേരിക്കയുടെ നിലപാടു്. റഷ്യയ്ക്കുതിരായ് അമേരിക്ക പട്ടത്തുയർത്തിയ പ്രതിരോധനിരയാണല്ലോ 'നാരോ' സഖ്യം. ഈ സഖ്യത്തിൽപ്പെട്ട യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങൾക്കു് സ്വന്തമായ സൈന്യമുണ്ട്; ഈ രാജ്യങ്ങളിൽ ഏറെക്കുറെ വലിയ തോതിൽത്തന്നെ അമേരിക്കൻ സൈന്യങ്ങളുമുണ്ട്. എന്നാൽ, റഷ്യയുടെ ടാക്

സൈന്യങ്ങൾ പടിഞ്ഞാട്ടു നീങ്ങാൻ തുടങ്ങിയാൽ, വെള്ളപ്പൊക്കത്തിൽ മണൽച്ചിറപോലെ, യൂറോപ്പിലെ ഈ പ്രതിരോധനിര മണിക്കൂറുകൾക്കുള്ളിൽ തകർന്നുവീഴുമെന്ന കാര്യത്തിൽ ആർക്കും ഒരു സംശയവുമില്ല. റഷ്യൻ ടാങ്കുകൾ ജർമനിയുടെ നേർക്ക് ഉരുളാൻ തുടങ്ങിയാലുടനെ റഷ്യയ്ക്കു നേരെ തങ്ങൾ അണു-ആയുധങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുമെന്ന് അമേരിക്ക സംശയലേശമെന്യേ പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'ഡിററൻസ്' (ശത്രു ആക്രമിക്കാതെ തടയൽ) ആണ് തങ്ങളുടെ അണു-ആയുധശേഖരത്തിന്റെ ലക്ഷ്യമെന്ന് അമേരിക്ക പ്രസ്താവിക്കുന്നു. അമേരിക്കയുടെ മണ്ണിനടിയിൽ കോൺക്രീറ്റ് സീലോകളിൽ ഒളിച്ചുവെച്ചിട്ടുള്ള ഭൂഖണ്ഡാന്തര റോക്കറ്റുകളിലും, ആകാശത്തിൽ സദാ പറന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ബോംബർ വിമാനങ്ങളിലും, അണുശക്തികൊണ്ടു പ്രവർത്തിക്കുന്ന മുങ്ങിക്കപ്പലുകളിലും അണു-ആയുധങ്ങൾ പ്രയോഗസൗജങ്ങളായി, ലക്ഷ്യത്തിലേക്കു ചൂണ്ടി, സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളതു് ഇങ്ങനെ ആക്രമണോന്മുഖമായ റഷ്യയെ ആദ്യമായി കേറി അടിക്കാനാണ്. ഇതും പോരാഞ്ഞിട്ടാണ് യൂറോപ്പിലെ നാരോ-രാജ്യങ്ങളിൽ റഷ്യയുടെ അതിർത്തിയോടു തൊട്ടു് അണു-ആയുധങ്ങൾ ഘടിപ്പിച്ച റോക്കറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കാൻ അമേരിക്ക ആഗ്രഹിക്കുന്നതു്.

ഇതുകൊണ്ടൊന്നും റഷ്യയെ തടയാനാവില്ലെന്നും, അമേരിക്കയെയും പാശ്ചാത്യ സഭ്യതയെയും ഒരുപക്ഷേ, മനുഷ്യവർഗത്തെ ആകെയും സംഹരിക്കാനേ ഈ അണു-ആയുധശേഖരം പ്രയോജനപ്പെടുകയുള്ളൂ എന്നുമുള്ള ബോധം അമേരിക്കയിൽതന്നെ സാർവത്രികമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. മുൻ രാജ്യരക്ഷാ സിക്രട്ടറിയായിരുന്ന മാക്നമാറ, കെന്നഡിയുടെയും ജോൺ സന്റെയും ഭേദശുഭേഷാപദേഷ്ടാവായിരുന്ന മാക്ജോർജ് ബുൺഡി, അമേരിക്കയിലെ ഏറ്റവും പ്രാമാണികനായ വിദേശകാര്യ വിദഗ്ദ്ധൻ ജോർജ് കെന്നാൻ എന്നിവർ അണു-ആയുധങ്ങൾ അമേരിക്കയെ രക്ഷിക്കാനല്ല, നശിപ്പിക്കാനാണ് ഉതകുക എന്ന് ഇക്കഴിഞ്ഞ ഏപ്രിലിൽ തുറന്നു പ്രഖ്യാപിച്ചതു് അമേരിക്കയിലാകെ കോളിളക്കം സൃഷ്ടിച്ചു. അണു-ആയുധങ്ങൾ ആദ്യം പ്രയോഗിക്കാനുള്ള അധികാരം തങ്ങൾക്കുണ്ടെന്ന് അമേരിക്ക പ്രഖ്യാപിച്ച കാലത്തു്, അമേരിക്കയിൽ മണ്ണിനടിയിൽ കോൺക്രീറ്റ് സീലോകളിൽ സ്ഥാപിച്ച അണു-ആയുധ ഘടിത റോക്കറ്റുകൾ സുരക്ഷിതങ്ങളായിരുന്നു. എന്നാൽ, ഇന്ന് അവയെ മുഴുവൻ ഏതാനും നിമിഷങ്ങൾക്കകം നശിപ്പിക്കാനുള്ള അണു-ആയുധ സൗജീകരണങ്ങൾ റഷ്യയുടെ കൈവശമുണ്ട്. അതിനാൽ അമേരിക്ക ആഗ്രഹിക്കുന്നതു് എന്തായാലും, റഷ്യ അമേരിക്കയേക്കാൾ മുസ്സ് സ്വന്തം അണു-ആയുധങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചു് അമേരിക്കൻ അണു-ആയുധശേഖരം അപ്പാടെ നശിപ്പിച്ചു കൂടുന്നില്ല. അതിനാൽ ആദ്യപ്രഹരം (ഫസ്റ്റ് സ്ട്രൈക്ക്), തടയൽ (ഡിററൻസ്) എന്നീ സങ്കല്പങ്ങൾക്കു് ഇന്ന് അർത്ഥമില്ലാതായിരിക്കുന്നു. ഇതുപോലെ, യുദ്ധരംഗങ്ങളിൽ റോക്കറ്റുകളിൽ തൊട്ടത്തും പീരങ്കിയുണ്ടയിലും പ്രയോഗിക്കുന്ന ചെറുതരം (ടാക്റ്റിക്കൽ) അണു-ആയുധങ്ങളും നിഷ്പ്രയോജനങ്ങളാണ്. കാരണം, ഏതെങ്കിലും ഒരു കക്ഷി ഒരു അണു-ആയുധം പ്രയോഗിച്ചാൽ മറ്റേ കക്ഷി ഉടൻതന്നെ വൻതോതിൽ തിരിച്ചടിക്കാതിരിക്കയില്ല. നിമിഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ അണുയുദ്ധാഗ്നി ലോകമെങ്ങും കത്തിപ്പടരുകയാവും ഇതിന്റെ ഫലം. അതിനാൽ, സോവിയറ്റ് ടാങ്ക് സൈന്യം ഇങ്ങോട്ടു് ആക്രമിച്ചാൽപോലും യൂറോപ്പിൽ അണു-ആയുധം പ്രയോഗിക്കുകയില്ലെന്ന് അമേരിക്കയും നാരോ-രാജ്യങ്ങളും പ്രഖ്യാപിക്കണമെന്ന് മാക്നമാറ പ്രഭൃതികൾ ആവശ്യപ്പെട്ടു.

ഇതിന്റെയെല്ലാം ഫലമായി, അണു-ആയുധങ്ങളുടെ എണ്ണം കുറയ്ക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി റഷ്യയുമായി ആലോചിക്കാൻ താൻ തയ്യാറാണെന്ന് റോയ് ഗൻ ഇപ്പോൾ പ്രഖ്യാപിക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ട്.

റഷ്യയിൽ അണു-ആയുധങ്ങൾക്കു മാത്രമല്ല, യുദ്ധത്തിനു തന്നെ എതിരായ ഒരു ബഹുജനപ്രസ്ഥാനം വളരെ വർഷങ്ങളായി നിലവിലുണ്ട്. ലോകസമാധാന പ്രസ്ഥാനത്തിന് മുഖ്യസ്ഥാനം ഇപ്പോഴും. റഷ്യൻ സർക്കാർ പ്രബലമായ പിന്തുണ നൽകിവരുന്നുണ്ട്. മോസ്കോയിൽ ഈ മാസത്തിൽച്ചേർന്ന മതനേതാക്കളുടെ ഒരു സമ്മേളനം അണു-ആയുധങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും നിരോധിക്കണമെന്നാവശ്യപ്പെടുകയുണ്ടായി. യുദ്ധത്തിലല്ല, സമാധാനത്തിലാണ് റഷ്യയുടെ നിക്ഷിപ്ത താല്പര്യം. ആ താല്പര്യത്തിനെ തീരായി റഷ്യ ഒരിക്കലും പ്രവർത്തിക്കുകയില്ല. കടന്നാക്രമണത്തിനല്ല, സ്വന്തം രക്ഷയ്ക്ക് (സെക്യൂരിറ്റി) വേണ്ടി മാത്രമാണ് തങ്ങൾ അണു-ആയുധങ്ങളുണ്ടാക്കുന്നതെന്നത്രേ റഷ്യയുടെ നില. അതിനാൽ ആയുധങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നതു സംബന്ധിച്ച് അമേരിക്കയുമായി പർച്ചയ്ക്കു താൽ തയ്യാറാണെന്ന് ബ്രെഷ്നേവ് പറയുന്നതു്. തികഞ്ഞ ആത്മാർത്ഥതയോടെയാണ്. അണു-ആയുധ നിർമ്മാണം ഇന്നത്തെ നിലയിൽ നിർത്തിവെക്കാമെന്നും ബ്രെഷ്നേവ് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. താമസിയാതെ റേയ്ഗനും ബ്രെഷ്നേവും തമ്മിൽ കാണുമെന്നും, അവർ തമ്മിൽ നടക്കുന്ന സംഭാഷണങ്ങളുടെ ഫലമായി ലോകത്തിലെ അണു-ആയുധ ശേഖരത്തിൽ ഗണ്യമായ കുറവുണ്ടാകുമെന്നും വിശ്വസിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

അമേരിക്കയുടെയും റഷ്യയുടെയും കൈവശം ഇപ്പോൾ എത്ര അണു-ആയുധങ്ങളുണ്ട്? ഇതു സംബന്ധിച്ച് ലഭ്യമായ വിവരങ്ങൾ കഴിഞ്ഞ നവംബറിൽ 'കങ്കമ'ത്തിലെഴുതിയ മുന്പു പറഞ്ഞ ലേഖനത്തിൽ ഞാൻ ഉദ്ധരിച്ചിരുന്നു. ഇപ്പോൾ 'ന്യൂയോർക്ക് ടൈംസ്' പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഒരു ലേഖനത്തിൽ കാണുന്ന വിവരങ്ങളും വളരെയൊന്നും വ്യത്യസ്തങ്ങളല്ല.

**അമേരിക്കയുടെയും റഷ്യയുടെയും കൈവശമുള്ള
അണു-ആയുധങ്ങൾ
(സംഖ്യകൾ ഏകദേശം)**

1. ഭൂഖണ്ഡാന്തര റോക്കറ്റുകളിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ച അണുബോംബുകൾ (ഐ. സി. ബി. എം.)	അമേരിക്ക	റഷ്യ
	1,050	1,400
2. മുങ്ങിക്കുപ്പലുകളിൽനിന്ന് തൊടുത്തുവിടാവുന്ന അണുബോംബുകൾ (എസ്. എൽ. ബി. എം.)	+650	+950
ആകെ റോക്കറ്റിൽ തൊടുത്ത അണു-ആയുധങ്ങൾ	<u>1,700</u>	<u>2,350</u>
3. ബോംബർവിമാനങ്ങൾ	+400	+350
ആകെ ബോംബറിയാനുള്ള ഉപകരണങ്ങൾ	<u>2,100</u>	<u>2,700</u>
4. യുദ്ധത്തിൽ വാണങ്ങളിൽ തൊടുത്തു വിടാവുന്ന അണു-ആയുധങ്ങൾ യുദ്ധരംഗത്തിൽ പ്രയോഗിക്കാവുന്ന അണുബോംബുകൾ	7,200	6,300
	+2,100	+900
ആകെ അണു-ആയുധങ്ങൾ	<u>9,300</u>	<u>7,200</u>
5. ആദ്യത്തെ രണ്ടു ഇനത്തിൽ ആകെ എറിയാവുന്ന അണു-ആയുധങ്ങളുടെ കനം (റാത്തൽ)	നാല്പതു ലക്ഷം	ഒരു കോടി പന്ത്രണ്ടു ലക്ഷം

അണു-ആയുധങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നതു സംബന്ധിച്ച ചർച്ചകൾ മുൻപ് തകർന്നു പോകാറുള്ളതു്, ഓരോ കക്ഷിയും കളവായി ആയുധം നിർമ്മിക്കുന്നതു് എങ്ങനെ തടയാം എന്ന പ്രശ്നത്തിലാണ്. ഇതിനായി ഇന്ദരാജ്യങ്ങളിലെയും ആയുധ നിർമ്മാണശാലകളെ എതിർകക്ഷികൾ കൂടെക്കൂടെ ഇൻസ്പെക്ട് ചെയ്യണമെന്ന നിർദ്ദേശം സ്വീകാര്യമായിട്ടില്ല. സ്വന്തം ആയുധശാലകളിൽ ശത്രുപാരന്മാർ ഇടയ്ക്കിടെ കടന്നു വരുന്നതു് ഒരു രാജ്യവും അനുവദിക്കുകയില്ലല്ലോ. എന്നാൽ, ഈ ദർഘകാലം തരണം ചെയ്യാവുന്നതേയുള്ളൂ എന്നാണ് ഇപ്പോഴത്തെ അഭിപ്രായഗതി.

അമേരിക്കയും റഷ്യയും തുല്യമായ സംഖ്യ അണു-ആയുധങ്ങൾ ഒരു മൂന്നാമതൻ്റെ മുൻപിൽ ഹാജരാക്കി നശിപ്പിച്ചാൽ മതിയാവുമത്രെ. അണു-ആയുധം നശിപ്പിക്കുക എന്നതിന് അർത്ഥം അതിൽപൊട്ടിത്തൊറി ഉളവാക്കുന്ന യുറേനിയം, പ്ലൂട്ടോണിയം എന്നിവ എടുത്തു് അണു വൈദ്യുതി നിർമ്മിക്കുന്നതിനോ മറ്റോ ഉപയോഗിക്കുക എന്നാണ്. അണുബോംബിലുള്ള യുറേനിയം 235-നോട് യുറേനിയം 238 കലർത്തിയാൽ, അതു വൈദ്യുതി നിർമ്മിക്കുന്ന റിയാക്ടറുകളിൽ ഉപയോഗിക്കാൻ പാകമായി. പ്ലൂട്ടോണിയം നേരിട്ടുതന്നെ ബോംബിൽനിന്നെടുത്തു് റിയാക്ടറുകളിൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്താം.

വലതു് ചെറുതുമായ അണു-ആയുധങ്ങളിൽ യുറേനിയം പ്ലൂട്ടോണിയം എന്നിവയുടെ അളവ് ഒന്നുതന്നെയാണ്. അണു-ആയുധങ്ങളുടെ വലിപ്പച്ചെറുപ്പങ്ങളെ നിർണയിക്കുന്നതു് മറ്റു ഘടകങ്ങളാണ്. അതിനാൽ, അമേരിക്കയുടെ ഒരു അണു-ആയുധത്തിനു പകരം റഷ്യയുടെ ഒരു അണു-ആയുധമെന്ന തോതിൽ ആയുധങ്ങൾ നശിപ്പിച്ചാൽ (യുറേനിയവും പ്ലൂട്ടോണിയവും എടുത്തു മറ്ററിയാൽ) രണ്ടു കൂട്ടരും ചെയ്യുന്ന 'ത്യാഗം' തുല്യമാവും.

അണു-ആയുധങ്ങൾക്കുള്ള യുറേനിയം വൈദ്യുതി നിർമ്മിക്കുന്ന റിയാക്ടറുകളിലെ ഇന്ധനാവശിഷ്ടങ്ങളിൽ നിന്നു വേർതിരിച്ചു് എടുക്കാം. ഇങ്ങനെ വേർതിരിച്ചെടുക്കുന്ന യുറേനിയം എത്രയെന്നു കണ്ടുപിടിക്കുക പ്രീഷമുള്ളതല്ല. ആയുധനിർമ്മാണത്തിനു മാത്രമായി യുറേനിയം 235-ഓ പ്ലൂട്ടോണിയമോ ഉണ്ടാക്കുമ്പോഴാണ് കണ്ടുപിടിക്കാൻ പ്രയാസം. എന്നാൽ, അണു-ആയുധങ്ങൾ ഒളിച്ചുവെക്കാവുന്നവയല്ല. അതിനാൽ രണ്ടു ഭാഗത്തും ഏതാനും ആയുധങ്ങൾ നശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു തുടങ്ങി, ക്രമേണ ഓരോ വശത്തും പതിനായിരംവരെ ആയുധങ്ങൾ നശിപ്പിച്ചാൽ, ലോകം ഏറെക്കുറെ അണു-ആക്രമണ ഭീഷണിയിൽനിന്നു മുക്തമാവും എന്നു വിദഗ്ദ്ധന്മാർ പറയുന്നു. അണു-ആയുധ നിർമ്മാണത്തിന് ഇപ്പോൾ ചെലവഴിക്കുന്ന വമ്പിച്ച വിഭവശേഷി പിന്നീട് ഭൂമിയിൽനിന്നു് വിശുദ്ധം രോഗവും നിരക്ഷരതയും തുടച്ചുമാറ്റുന്നതിന് വിനിയോഗിക്കുകയും ചെയ്യാം.

ഇന്നിതൊരു സ്വപ്നം മാത്രമാണ്. പക്ഷേ, ഈ സ്വപ്നം യാഥാർത്ഥ്യമായാൽ മാത്രമേ മനുഷ്യവർഗത്തിനു രക്ഷയുള്ളൂ. അതിനാൽ, ഏതു പ്രതിബന്ധത്തോടു മല്ലിട്ടും ഈ സ്വപ്നം യാഥാർത്ഥ്യമാക്കേണ്ടതു് എല്ലാ മനുഷ്യരുടെയും ആവശ്യമാണ്. അതിനുള്ള പരിശ്രമത്തിൽ സ്വന്തം വരി നൽകേണ്ടതു് എല്ലാ മനുഷ്യരുടെയും കടമയും.

20 മെയ്, 1982